

Po

Kodeks ponašanja za dobavljače kompanije Nestlé

December 2013

Issuing Function
Corporate Procurement

Target audience
Suppliers and co-manufacturers to Nestlé,
Nestlé Procurement

Approver
Executive Board, December 2013

Repository
All Nestlé Principles and Policies, Standards and
Guidelines can be found in the Centre online repository at:
<http://intranet.nestle.com/nestledocs>
The Nestlé Supplier Code can also be found at:
www.nestle.com/suppliers

Copyright and confidentiality
All rights belong to Nestec Ltd., Vevey, Switzerland.
© 2013, Nestec Ltd.

Design
Nestec Ltd., Corporate Identity & Design,
Vevey, Switzerland

Kodeks ponašanja za dobavljače kompanije Nestlé

1. Svrha

Kodeksom ponašanja za dobavljače kompanije Nestlé ("Kodeks") definišu se fiksno utvrđeni minimalni standardi koje naši dobavljači i njihovi kooperanti ("Dobavljač") obavezno moraju da poštuju i da ih se pridržavaju kada sprovode poslovne aktivnosti sa kompanijom Nestlé. Ovaj dokument pomaže u neprekidnoj implementaciji našeg pridržavanja međunarodnih standarda kao što su OECD Direktive za multinacionalne kompanije (engl. OECD Guidelines for Multinational Enterprises), UN Vodeći principi za poslovanje i ljudska prava (engl. UN Guiding Principles on Business and Human Rights), Osnovne konvencije međunarodne organizacije rada (ILO) (engl. Core Conventions of the International Labour Organization (ILO)) i 10 principa Globalnog sporazuma Ujedinjenih nacija (engl. 10 Principles of the United Nations Global Compact), ne samo u našim aktivnostima, nego i lancu snabdevanja počevši od farmi i plantaža. Ovaj Kodeks predstavlja dodatak našem dokumentu *Nestlé Corporate Business Principles (Principi poslovanja kompanije Nestlé) i osnovu našeg Responsible Sourcing program (Programa odgovornosti za poreklo)* koji su opisani u odeljku Pridržavanje Kodeksa.

2. Namena

U standardima Kodeksa navedena su očekivanja za Dobavljača sa kojima kompanija Nestlé ima poslovnu saradnju, uključujući njegova matična preduzeća, filijale ili partnera, kao i ostale subjekte sa kojima ostvaruje poslovnu saradnju uključujući sve zaposlene (uključujući stalne radnike, radnike na privremenom radu, radnike pod ugovorom ili radnike zaposlene putem agencije za zapošljavanje te radnike migrante), pod-dobavljače i ostale treće strane. Odgovornost Dobavljača je da pruži informacije, edukuje i uloži napor da bi se osiguralo da zaposleni, agenti i sekundarni dobavljači, uključujući farmere gde je primenjivo, slede ovaj Kodeks.

3. Pridržavanje Kodeksa

Kompanija Nestlé očekuje da se Dobavljač pridržava svih primenjivih zakona i regulacija, a posebno za ključne tačke koje su ovde detaljno objašnjene i da nastoji da postupa u skladu sa međunarodnim i industrijskim standardima i najboljim praksama. Osim toga, zahvaljujući programu *Responsible Sourcing (Odgovornost za poreklo)*, kompanija Nestlé zadržava pravo da putem internih ili eksternih mehanizama za procenu proveri da li postoji pridržavanje Kodeksa i da zahteva sprovođenje mera unapređivanja u skladu sa zahtevima ili odgovarajućim *Responsible Sourcing Guidelines (Direktivama za odgovornost za poreklo)*.

4. Stalno poboljšavanje

Kompanija Nestlé razume da je postizanje standarda koji su definisani u ovom Kodeksu dinamičan proces i podstiče dobavljače da neprestano unapređuju svoj rad. U slučaju da je potrebno unapređenje ili direktno snabdevanje iz malih seoskih imanja ili od farmera, kompanija Nestlé će pružiti podršku za organizovanje važnih događaja i uspostavljanje odgovarajućih sistema kako bi se obezbedilo da se prakse neprestano poboljšavaju. Ukoliko Dobavljač ne bude radio na poboljšavanju, to će imati direktni uticaj na njegovu saradnju sa kompanijom Nestlé.

5. Primena

Postupanje u skladu sa Kodeksom je preduslov za svaki ugovor o snabdevanju sa kompanijom Nestlé. Prihvatanjem Porudžbine, pozivajući se na Kodeks, Dobavljač se obavezuje da će sve njegove aktivnosti biti u skladu sa odredbama koje su sadržane u ovom Kodeksu. Ovaj Kodeks ili njegovo praktično pridržavanje ne daju Dobavljaču nikakva ugovorna prava kao nezavisnoj strani. Standardi Kodeksa predstavljaju dodatak i ne služe kao zamenica za odredbe bilo kojeg pravnog ugovora ili sporazuma između dobavljača i kompanije Nestlé.

4 ključne tačke Kodeksa ponašanja za dobavljače kompanije Nestlé

1. Ljudska prava

Kompanija Nestlé u potpunosti podržava Okvirne i vodeće principe Ujedinjenih nacija o poslovanju i ljudskim pravima i očekuje da Dobavljač u svim svojim poslovnim aktivnostima poštuje sva ljudska prava, uključujući prava radnika. Kao minimum:

Sloboda udruživanja i pravo na kolektivno pregovaranje

Dobavljač svojim zaposlenima treba da omogući pravo na Slobodu udruživanja i kolektivno pregovaranje u skladu sa svim primenjivim zakonima i regulacijama.

Prisilni rad

Dobavljač ni u kom slučaju ne sme da koristi prisilni rad ili da na bilo koji drugi način uživa korist od prisilnog rada u skladu sa ILO konvencijom br. 29 o Prisilnom radu i ILO konvencijom br. 105 o Prekidu prisilnog rada. Pod prisilnim radom podrazumeva se bilo koji oblik ugovornog ropsstva kao što je primena fizičkog kažnjavanja, zatvaranja, pretnji nasiljem kao metod uspostavljanja discipline ili kontrola kao što je zadržavanje ličnih dokumenata, pasaša, radnih dozvola ili kaucija zaposlenih kao uslov za zapošljavanje. U slučaju da Dobavljač u skladu sa zakonom angažuje radnike migrante ili zatvorenicke, kompanija Nestlé mora biti obaveštena o tome kako bi mogla da pregleda odgovarajuću dokumentaciju koju vodi Dobavljač.

Prakse zapošljavanja

Dobavljač treba da zapošjava samo radnike koji po zakonu imaju dozvolu da rade u njihovim objektima i odgovoran je da potvrdi kvalifikovanost zaposlenih za rad na osnovu odgovarajuće dokumentacije. Svaki vid rada treba da bude dobrovoljan i radnici treba da imaju slobodu da napuste posao ili da okončaju svoj rad uz blagovremeno obaveštenje. Do najveće moguće mere obavljeni posao mora da bude na bazi priznatog radnog odnosa koji je uspostavljen na osnovu državnog zakona i prakse. Obaveze prema zaposlenima u skladu sa zakonom o radu ili zakonom o socijalnom osiguranju i regulacijama koje proizlaze iz redovnog radnog odnosa ne smeju da se izbegavaju zbog primene ugovora samo o radu, podugovora ili dogovora o radu od kuće ili programa obuke gde ne postoji stvarna namera obučavanja ili pružanja redovnog zaposlenja niti se bilo koja od takvih obaveza sme izbegavati preteranom primenom ugovora o zaposlenju na određeno vreme.

U slučaju zapošljavanja putem nezavisnih agencija za zapošljavanje, Dobavljač mora da poštuje Konvenciju br. 181 Međunarodne organizacije o radu (ILO) o Privatnim agencijama za zapošljavanje.

Minimalna starosna dob za zapošljavanje

Iskorištavanje dece za rad od strane Dobavljača strogo je zabranjeno, u skladu sa ILO konvencijom 138 o Minimalnoj starosti i konvencijom 182 o Eliminaciji najgorih oblika dečjeg rada. Prema ILO konvenciji 138 o Minimalnoj starosti deca mlađa od 15 godina (ili 14 godina u određenim zemljama u razvoju) ne smeju da rade, uz izuzetke dozvoljene prema ILO ili državnom zakonu.

Ako Dobavljač zapošjava mlade radnike, on mora da dokaže da te mlade osobe na poslu nisu izložene prekomerom fizičkom naporu koji bi mogao da ugrozi njihov mentalni ili emocionalni razvoj.

Fer i pravedan tretman

Dobavljač mora da postupa sa svojim zaposlenima tako da ne narušava njihovo dostojanstvo, poštovanje i integritet:

- Dobavljač ne sme da vrši diskriminaciju prilikom angažovanja i zapošljavanja radnika po bilo kom osnovu kao što je rasna diskriminacija, diskriminacija na osnovu boje kože, vere, pola, starosti, fizičkog invaliditeta, nacionalne pripadnosti, seksualne orientacije, političkih stavova, članstva u udruženjima, medicinskih nalaza ili bračnog stanja, u skladu sa ILO konvencijom br. 111 o Diskriminaciji.
- Bilo koji oblik psihološkog, fizičkog, seksualnog ili verbalnog zlostavljanja, zastrašivanja, pretnji ili šikaniranja ne sme da se toleriše.
- Dobavljač mora da poštuje pravo na privatnost svojih zaposlenih kad god prikuplja privatne informacije ili sprovodi prakse praćenja zaposlenih.
- Kada Dobavljač angažuje direktnе radnike ili radnike pod ugovorom za osiguravanje bezbednosti radi zaštite svog osoblja i svojine, Dobavljač će se uveriti da osoblje koje radi na obezbeđenju primenjuje iste standarde za fer i pravedno tretiranje.

Radno vreme i dani odmora

Dobavljač mora da se postara da njegovi zaposleni rade u skladu sa svim primenjivim zakonima i obaveznim industrijskim standardima koji se odnose na redovno radno vreme i vreme prekovremenog rada, uključujući vreme za pauze, periode odmora, praznika i porodičnog bolovanja za žene i muškarce. Ukoliko takav zakon ne postoji, Dobavljač neće zahtevati da redovno

radno vreme tokom nedelje iznosi više od 60 sati, zaposleni će imati pravo na najmanje jedan slobodan dan nakon 6 dana uzastopnog rada i sve vreme odrđenog prekovremenog rada biće na dobrovoljnoj bazi i plaćaće se po posebnoj ceni.

Plate i doprinosi

Dobavljačevi zaposleni moraju imati plate i doprinosi koji su, u minimalnoj meri, u skladu sa državnim zakonima ili industrijskim standardima, koje god od to dvoje bude veće, kao i obavezujuće kolektivne ugovore, uključujući one koji se odnose na prekovremeni rad ili druge dogovore uz plaćanje po posebnoj ceni. U svakom slučaju, plate uvek treba da budu dovoljno visoke da zadovolje osnovne potrebe zaposlenih i njihovih članova porodica koje po zakonu izdržavaju i da predstavljaju pristojnu zaradu. Dobavljač ne sme da vrši bilo kakva odbijanja od plate kao vid disciplinske mere ili bilo kakva druga odbijanja od plate, niti da vrši bilo kakvu vrstu diskriminacije pri zapošljavanju i isplati plata.

2. Bezbednost i zdravlje

Kompanija Nestlé očekuje da Dobavljačev operativni sistem i sistem upravljanja kao i zaposleni, rade na sprečavanju povreda i bolesti na radnom mestu.

Radno okruženje

Dobavljač svojim zaposlenima treba da osigura bezbedno i zdravo radno okruženje. Kao minimum pored opremljenog radnog mesta mora da obezbedi pijaču vodu, adekvatno osvetljenje, temperaturu, proveravanje, toalet i ličnu zaštitnu opremu. Osim toga, radne prostorije moraju da budu konstruisane i da se održavaju u skladu sa standardima navedenim u primenjivim zakonima i regulacijama.

Uslovi smeštaja i poštovanje privatnosti

Kada ih obezbeđuje Dobavljač, prostorije za spavanje moraju da budu konstruisane i da se održavaju u skladu sa svim primenjivim zakonima i regulacijama i moraju da budu jasno odvojene od fabrike i proizvodne zone. Sve zgrade sa spavaonicama moraju da budu čiste i bezbedne i radnici moraju da imaju mogućnost da ulaze i izlaze iz zgrada sa spavaonicama slobodno u bilo kom momentu. U njima treba da se nalaze čisti toaleti, pristup pijačoj vodi i mogućnost higijenske pripreme hrane kao i mesto za odlaganje stvari. Sve prostorije za spavanje takođe treba da imaju razumno veliki lični prostor za radnike, adekvatno grejanje i proveravanje kao i čiste tuševe i kupatila.

Spremnost za hitne slučajeve

Dobavljač treba da bude pripremljen za hitne situacije. To uključuje obaveštavanje radnika i procedure za evakuaciju, obuku i vežbe za ponašanje u hitnim slučajevima, odgovarajuća sredstva za pružanje hitne pomoći, odgovarajuću opremu za detekciju i suzbijanje požara kao i adekvatne uslove za izlaz. Dobavljač mora redovno da obučava zaposlene kako se vrši planiranje za hitne slučajeve, reagovanje i pružanje medicinske pomoći.

Kvalitet i bezbednost proizvoda

Svi proizvodi i usluge koje isporučuje Dobavljač moraju da zadovoljavaju standarde kvaliteta i bezbednosti koji su potrebni prema primenjivom zakonu. Kada sarađuje sa kompanijom Nestlé ili kada vrši poslovne aktivnosti u njeno ime, Dobavljač mora da ispunjava sve zahteve za kvalitet kompanije Nestlé.

3. Ekološka održivost

Kompanija Nestlé zahteva da se njen Dobavljač pridržava svih primenjivih zakonskih odredbi o zaštiti okoline i da vrši stalno poboljšavanje svojih mera za zaštitu životne sredine.

Dozvole i izveštavanje koji se tiču zaštite životne sredine

Dobavljač mora da se postara da dobije, ažurira i sledi direktive za izveštavanje o svim potrebnim dozvolama i registracijama koje se tiču zaštite okoline koje u svakom momentu treba da budu zakonski usaglašene.

Sistem upravljanja zaštitom okoline

Dobavljač treba da dokumentuje i implementuje relevantan sistem upravljanja zaštitom okoline (zasnovan na međunarodnim standardima kao što je ISO 14001:2004), koji je dizajniran za identifikovanje, kontrolisanje i smanjenje značajnih uticaja na okolinu.

Opasni materijali i bezbednost proizvoda

Dobavljač treba da identificuje opasne materijale, hemikalije i supstancije i da se postara za njihovo bezbedno rukovanje, pomeranje, skladištenje, recikliranje, ponovnu upotrebu i odlaganje na otpad. Svi primenjivi zakoni i regulacije koji se odnose na opasne materijale, hemikalije i supstancije moraju strogo da se poštaju. Dobavljač mora da poštuje zahteve za ograničenja za materijale i bezbednost proizvoda koji su definisani prema primenjivom zakonu i regulacijama. Dobavljač treba da se postaraju da ključni zaposlenici budu svesni praksi o bezbednosti proizvoda i da ih dobro poznaju.

Potrošnja resursa, sprečavanje zagađenja i minimizovanje otpada

Dobavljač mora da optimizuje svoju potrošnju prirodnih resursa, uključujući energiju i vodu. Dobavljač mora da implementuje i demonstrira zdrave mere za sprečavanje zagađenja i minimizovanje generisanja čvrstog otpada, otpadnih voda i emisija u vazduh. Pre pražnjenja ili odlaganja na otpad dobavljač na odgovarajući način i u skladu sa primenjivim zakonima i regulacijama mora da obeleži i tretira otpadnu vodu i čvrsti otpad.

4. Poslovni integritet

Kompanija Nestlé od Dobavljača zahteva da poštuje sve primenjive zakone i regulacije o etičkom trgovovanju u zemljama iz kojih potiču materijali, u kojima se proizvode i postaju deo Nestlé proizvoda ("zemlja upotrebe"). U slučaju usluga, težište se stavlja na lokaciju isporuke usluga.

Antikorupcioni zakon

Dobavljač nikada ne sme, direktno ili preko posrednika, nuditi ili obećavati bilo kakvu ličnu ili nepristojnu korist radi dobijanja ili zadržavanja posla ili dobijanja neke druge koristi od treće strane, bilo javno, bilo privatno. Dobavljač neće plaćati ili primati mito, niti će ugavarati ili primati procenat od ugovorenog posla i neće preuzimati nikakve aktivnosti kojima se krše ili kojima se poslovni partneri navode da krše bilo koje primenjive antikorupcione zakone i regulacije uključujući američki Zakon protiv korupcije/podmićivanja i britanski Zakon o korupciji.

Mehanizmi za rešavanje žalbi

Dobavljač treba da ima sisteme na licu mesta koji omogućavaju anonimno prijavljivanje i obradu žalbi. Imenovani službenik neprestano treba da nadgleda mehanizam za rešavanje žalbi, da vodi zapisnik o nastalim problemima i da preuzme odgovarajuće aktivnosti na strogo poverljiv način.

Registri

Dobavljač mora da vodi transparentne i ažurirane knjige i registre kojima se dokazuje usklađenost sa primenjivim materijalima, uslugama, državnim i industrijskim regulacijama.

Poreklo

Dobavljač mora da bude u stanju da obelodani sive potencijalne izvore primarnog porekla (zemlja porekla) koji su povezani sa izvršenim isporukama. Kompanija Nestlé zadržava pravo da zatraži od dobavljača da, u određenom momentu, napravi plan potpunog lanca isporuke počevši od samog izvora kako bi se olakšala procena da li lanac snabdevanja zadovoljava date kriterijume.

Intelektualna svojina

Dobavljač mora da preduzme odgovarajuće korake kako bi zaštitio i održavao poverljive i privatne informacije svojih poslovnih partnera i mora da koristi takve informacije samo za svrhe koje su odobrene za upotrebu prema ugovoru. U slučaju ugovora o kooperaciji, deljenje poverljivih informacija treba da se vrši uz saglasnost kompanije Nestlé.

Sukob interesa

Od Dobavljača se očekuje da kompaniji Nestlé prijavi bilo koju situaciju koja može predstavljati sukob interesa i da je obavesti ako bilo ko od zaposlenih kompanije Nestlé ili stručnjak pod ugovorom sa kompanijom Nestlé ima interes bilo koje vrste u poslovanju dobavljača ili bilo kakve ekonomске veze sa dobavljačem.

Dodatni standardi

- Dodatno uz Kodeks ponašanja za dobavljače kompanije Nestlé, Dobavljač se obavezuje da prihvati sve dodatne zahteve koji se odnose na materijale ili usluge koji treba da se isporuče, a posebno zahteve *Direktive za odgovornost za poreklo (Responsible Sourcing Guideline)*, kao što su, na primer, dobrobit životinja ili prava na zemljište.
- U slučaju direktnog snabdevanja sa farmi, farmer mora da sledi primenjive Dobre poljoprivredne prakse kako bi se osiguralo pridržavanje Kodeksa. *Direktiva kompanije Nestlé o odgovornosti za poreklo za materijale iz poljoprivrede, šumarstva, ribarstva i akvakulture (Nestlé Responsible Sourcing Guideline for Materials of Agriculture, Forestry, Fisheries and Aquaculture Origin)* pružiće dodatno uputstvo o najboljim praksama koje treba da se implementuju uz pomoć Nestlé timova za poljoprivredne usluge.

Sledeći koraci

I. Prijavljivanje nepridržavanja

Dobavljač mora da prijavi bilo koje kršenje regulacija, zakona i Kodeksa za koje postoji sumnja da je izvršeno. Kršenja moraju da se prijave kontakt osobi kompanije Nestlé ili mogu da se prijave na poverljiv način putem nekog od sledećih sredstava:

Web URL: www.nestle.com/tell-us

Telefonska linija za prijavljivanje: Brojevi telefona lokalnih zemalja mogu se pronaći na:
www.nestle.com/tell-us

Švajcarska: +41 800 56 14 22

Pristupni kod: 11021

II. Potvrda Dobavljača (Ako zahteva Nestlé Purchasing Organization)

Mi, potpisnici ovog dokumenta, potvrđujemo da:

- smo primili i prihvatili sadržaj Kodeksa za ponašanje Dobavljača kompanije Nestlé za 2013. godinu, koji je objavila kompanija Nestlé S.A,
- smo svesni svih relevantnih zakona i regulacija zemalja u kojima naša kompanija radi,
- čemo obavestiti kompaniju Nestlé S.A o bilo kojem slučaju gde se sumnja da je došlo do kršenja Kodeksa,
- čemo se pridržavati zahteva iz Kodeksa ponašanja za dobavljače kompanije Nestlé koji su zasnovani na pristupu orijentisanim prema razvoju i bez amandmana ili abrogacije.
- čemo informisati sve naše zaposlene / kooperante o sadržaju Kodeksa ponašanja za dobavljače kompanije Nestlé i da čemo se postarati da se i oni pridržavaju propisa koji su u njemu sadržani.

Mi ovim putem ovlašćujemo kompaniju Nestlé S.A ili bilo koju organizaciju koja deluje u ime kompanije Nestlé S.A da izvrši kontrolu uz najavu ili bez najave u našim prostorijama i poslovnim prostorijama naših kooperanata u bilo kom momentu kako bi se potvrdilo pridržavanje sadržaja Kodeksa ponašanja za dobavljače kompanije Nestlé.

Naziv kompanije

Potpis

Pečat kompanije

Ime i prezime i funkcija.....

Poslovna registracija kompanije / Registracioni ID / kod / broj

Datum i mesto

Ovaj dokument mora da potpiše ovlašćeni predstavnik Dobavljača i da ga vrati nazad u Nestlé Purchasing Organization.

